

УДК 61(092)(477)

Т.М. Бойчук, В.П. Польовий

ВДНЗ України “Буковинський державний медичний університет”, м. Чернівці

ПАМ’ЯТІ ПРОФЕСОРА КОВАЛЬЧУКА ЛЕОНІДА ЯКИМОВИЧА (ДО 70-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)

П’ятнадцятого березня 2017 року мало б виповнитися 70 років видатному вченому-хірургу, активному науковому і громадському діячеві професору Леоніду Якимовичу Ковальчуку.

Леонід Якимович Ковальчук – доктор медичних наук, професор, член-кореспондент Національної академії медичних наук України, Заслужений діяч науки і техніки України народився 15 березня 1947 р. у с. Тернівка на Поділлі. У 1967 році закінчив Бережанське медичне училище, у 1973 р. – Тернопільський державний медичний інститут. Після навчання в інституті та інтернатурі майбутній лідер працював хірургом дільничної лікарні с. Устя Зелене. У 1975-1978 роках керував хірургічним відділенням Виликодедеркальської районної лікарні Шумського району Тернопільської області, а з часом завідував хірургічним відділенням Знам’янської центральної районної лікарні Кіровоградської області.

У 1977 році захистив кандидатську дисертацію на тему: “Активність ряду окиснювальних ферментів нейтрофілів і лімфоцитів у хворих на тиреотоксикоз”. З 1981 р. його творчий шлях про-

ходить у Тернопільській державній медичній академії імені І.Я. Горбачевського. З 1983 по 1987 роки обіймає посаду головного хірурга Тернопільського облздороввідділу. У 1987 році захистив докторську дисертацію “Регіонарний кровотік шлунка і дванадцятипалої кишки у хірургії виразкової хвороби” – фундаментальну працю, присвячену проблемам виразкової хвороби шлунка і дванадцятипалої кишки. З 1987 по 1997 роки Леонід Якимович очолює кафедру шпитальної хірургії, одночасно обіймає посаду проректора з лікувальної роботи. Л.Я. Ковальчук в 1997 році обирається за конкурсом на посаду ректора Тернопільської державної медичної академії (з 2004 р. – університет) імені І. Я. Горбачевського.

Л.Я. Ковальчук, очолюючи опорну кафедру шпитальної хірургії, з метою більш якісного вивчення варіантів перебігу хірургічних захворювань, запровадив циклову форму навчання, виділивши основні напрямки: хірургічну гастроентерологію і ендокринологію, торакальну та судинну хірургію. Враховуючи інтенсивний розвиток технологічної хірургії, він запровадив новий навча-

льний розділ із шпитальної хірургії “Нові технології в хірургії”. Він був ініціатором видання, співавтор і редактор перших українських підручників “Шпитальна хірургія” (1999 р., 2002 р.), “Клінічна хірургія” у 2-х томах (2000 р.), навчального посібника “Невідкладна хірургія” (2000 р.), які користуються великим попитом серед студентів і викладачів медичних університетів та академій.

Леонід Якимович приділяв велику увагу новітнім технологіям в хірургічній практиці. Йому належить ряд розробок малоінвазивних методів хірургічного лікування патології жовчних шляхів. Цьому питанню присвячена монографія “Лапароскопічна хірургія жовчних шляхів” (1997 р.).

Серед напрямків наукової діяльності Л.Я. Ковальчука виділяється пошук методів підвищення безпеки та ефективності хірургічного лікування патології магістральних артерій та екстракраніальних судин. Особливо слід виділити розробку методів запобігання тромбозу сегмента реконструкції артеріальної системи: “Спосіб профілактики тромбозу судинних протезів” (1993 р.), “Спосіб зниження тромбогенної ендартеректомії” (2002 р.), “Спосіб реконструкції сонної артерії” (2002 р.).

За редакцією проф. Л.Я. Ковальчука видано монографії: “Проблеми остеопорозу” (2002 р.), “Атлас оперативних втручань на органах шлунково-кишкового тракту і передній черевній стінці” (2004 р.), “Хірургія поєднаних і множинних атеросклеротичних оклюзій екстракраніальних артерій та аорто-стегнового сегмента” (2005 р.).

За керівництва проф. Л.Я. Ковальчука в університеті запроваджено нову форму організації навчального процесу за кредитно-модульною системою із застосуванням методик “єдиного дня”, ліній практичних навичок, Z-системи навчання, семестрового контролю, мережевої навчальної системи на основі Інтернет-технологій. Викладачі університету створили близько 250 навчальних

мультимедійних компакт-дисків, які містять електронні підручники, навчальні відеофільми, контролюючі програми. Відкрито оснащений сучасним обладнанням консультативно-лікувальний центр (університетська клініка), бібліотеку з 4 читальними залами, обладнаними комп’ютерами; 22 комп’ютерних класи з виходом до мережі Інтернет, видавництво “Укрмедкнига” з власним поліграфічним комплексом, яке є базовим для ЦМК вищої медичної освіти МОЗ України, навчально-оздоровчий комплекс “Червона калина” з конгрес-центром і навчально-виробничим підрозділом, ботанічним садом лікарських рослин, спортивно-фізкультурною базою, профілакторієм.

Автор понад 500 наукових праць, у т. ч. 20 монографій, 6 атласів, 11 підручників і навчальних посібників, 9 навчальних компакт-дисків, десятків винаходів, патентів, інформаційних листів та нововведень. Підготував 35 кандидатів і 9 докторів наук. На базі Тернопільської медичної академії імені І.Я. Горбачевського відбувся ряд наукових форумів з міжнародною участю, в тому числі XX з’їзд хірургів України (2002 р.), що стало помітною подією в науковому житті. Головний редактор журналу “Шпитальна хірургія”, заступник головного редактора “Вісника соціальної гігієни та організації охорони здоров’я України”, член редколегій або редакційних рад цілого ряду наукових видань. Голова Асоціації хірургів Тернопільщини. Нагороджений орденом “За заслуги” III ступеня, Почесною грамотою Верховної Ради України. Визнаний “Людиною року” м. Тернопіль, занесений до “Золотої книги еліти України”, почесний професор Університету Південної Кароліни Апстейт (США).

Леонід Якимович був надзвичайно порядною і працездатною людиною, неймовірно вимогливою до себе і до своїх учнів. Він володів глибокими знаннями, що зробило його високоавторитетним як в межах рідної alma mater, так і за її межами.

Надійшла 15.02.2017 р.